

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК
ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ СТАНДАРТЫ**

**СОТ-МЕДИЦИНАЛЫҚ САРАПТАМА
мамандығы**

ҚР МҚБС

Ресми басылым

Ключевые слова: Государственный стандарт дополнительного медицинского и фармацевтического образования; образовательная программа; требования к уровню подготовки слушателей; переподготовка, повышение квалификации.

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

Астана 2009

АЛҒЫ СӨЗ

1 ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН ҚР Денсаулық сақтау Министрлігі Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығының медициналық және фармацевтикалық білім беру жөніндегі оқу әдістемелік секциясы.

2 Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің міндетін атқарушының 2009 жылғы 26 қарашадағы № 778 бұйрығымен **БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН.**

3 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛГЕН.

4 Осы стандартта «Халық денсаулығы мен денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV Кодексінің нормалары және «Қазақстан Республикасы медициналық және фармацевтикалық білімді реформалау Тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 24 сәуірдегі № 317 Қаулысы жүзеге асырылған.

Осы стандартты Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

ского образования должны располагать материально-технической базой (аудиторный фонд, клинические базы, компьютерные классы, лаборатории, приборное обеспечение, фондовые материалы), соответствующей действующим санитарно-техническим нормам и обеспечивающей проведение всех видов теоретической и клинической подготовки, предусмотренных учебным планом.

10 Требования к уровню подготовки лиц, освоивших образовательные программы повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза»

10.1 Общие требования. Специалист, освоивший образовательную программу переподготовки, должен приобрести объем знаний и навыков, соответствующий требованиям настоящего стандарта, а также соответствовать квалификационной характеристике специальности, утвержденной приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан «Об утверждении квалификационных характеристик медицинских и фармацевтических специальностей».

Специалист, освоивший образовательную программу циклов повышения квалификации, должен приобрести знания и навыки, соответствующие цели и содержанию конкретного цикла, а также требованиям настоящего стандарта.

10.2 Итоговая аттестация – форма контроля теоретических и клинических достижений специалиста, направленная на определение соответствия полученных им знаний, умений, навыков и компетенций требованиям настоящего стандарта. Форма проведения итоговой аттестации определяется обучающей организацией самостоятельно.

10.3 Специалистам, освоившим программы дополнительного медицинского образования, выдается документ установленного образца о повышении квалификации или переподготовке по специальности «Судебно-медицинская экспертиза».

9 Требования к образовательной среде повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза»

9.1 Организация самостоятельно разрабатывает и утверждает Рабочие учебные планы переподготовки и повышения квалификации на основе Типовых учебных планов переподготовки и циклов повышения квалификации в соответствии с настоящим стандартом по специальности «Судебно-медицинская экспертиза».

9.2 Образовательная программа повышения квалификации и переподготовки содержит:

- теоретическое обучение, включающее изучение базовых и профилирующих дисциплин;
- клиническое обучение;
- промежуточную и итоговую аттестацию.

9.3 Содержание образовательной программы определяется Типовыми учебными программами (дисциплины обязательного компонента), разработанными на основе настоящего стандарта по специальности «Судебно-медицинская экспертиза».

Обучающая организация на основе Типовых учебных программ (дисциплин обязательного компонента) разрабатывает Рабочие учебные программы и syllabus по дисциплинам обязательного компонента и компонента по выбору, которые вместе с Рабочими учебными планами и контрольно-измерительными средствами (тестовые задания и задачи) составляют учебно-методический комплекс специальности (УМКС).

9.4 Дополнительное профессиональное образование осуществляется медицинскими организациями образования и науки, реализующими образовательные программы дополнительного образования.

9.5 Требования к кадровому обеспечению: учебные занятия на циклах повышения квалификации и переподготовки должны проводить лица, имеющие учёную степень доктора или кандидата наук, академическую степень доктора философии или магистра по специальности. Для проведения занятий могут приглашаться профильные специалисты первой и высшей квалификационной категории.

9.6 Требования к учебно-методическому обеспечению: учебно-методическое и информационное обеспечение учебного процесса должно гарантировать возможность качественного освоения слушателями образовательной программы дополнительного медицинского (или фармацевтического) образования.

Реализация образовательной программы должна сопровождаться свободным доступом к международным информационным сетям, электронным базам данных, библиотечным фондам, компьютерным технологиям, учебно-методической и научной литературе.

9.7 Учебные занятия на циклах повышения квалификации и переподготовки должны проводиться с использованием инновационных технологий и интерактивных методов обучения.

9.8 Требования к материально-техническому обеспечению: организации, реализующие образовательные программы дополнительного медицинского и фармацевтиче-

МАЗМҰНЫ

1. Қолдану саласы	6
2. Нормативтік сілтемелер	6
3. Терминдер мен анықтамалар	6
4. Қысқартулар	7
5. Жалпы ережелер	7
6. Біліктілігін жоғарылату курсына келіп түсетін тұлғаларға немесе/және «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлауға қойылатын талаптар	8
7. Біліктілігін жоғарылату білім беру бағдарламасы құрылымына немесе/және «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлауға қойылатын талаптар	8
8. Біліктілігін жоғарылату білім беру ортасына немесе/және «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлауға қойылатын талаптар.	9
9. Біліктілігін жоғарылату білім беру ортасына немесе/және «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлауға қойылатын талаптар.	15
10. Біліктілігін жоғарылату білім беру бағдарламасын меңгерген тұлғаларды даярлау деңгейіне немесе/және «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлауға қойылатын талаптар	16

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ҚОСЫМША
БІЛІМ БЕРУ СТАНДАРТЫ**

**СОТ-МЕДИЦИНАЛЫҚ САРАПТАМАСЫ мамандығы
Қосымша медициналық және фармацевтикалық білім беру
бағдарламасының мазмұн минимумына қойылатын мемлекеттік талаптар**

Енгізу күні 01.01.2010

1 Қолдану саласы

Бұл мемлекеттік стандарт (әрі қарай - стандарт) қосымша медициналық және фармацевтикалық білім беру бағдарламасы мазмұнының мемлекеттік міндетті минимумы мен мамандардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптарды белгілейді.

Стандарттың ережелерін ведомстволық бағыныштылығына, ұйымдық-құқықтық нысандарына, оқыту түрлеріне қарамастан біліктілік арттыру мен қайта даярлау бағдарламасын жүзеге асыратын барлық мекемелер қолдануға және сақтауға міндетті.

Стандарт Біліктілік арттыру мен қайта даярлау циклдары бойынша білім беру бағдарламасын жасау кезінде пайдаланылады.

2 Нормативтік сілтемелер

Стандартта келесі нормативтік құжаттардан сілтемелер алынды:

- «Халықтың денсаулығы мен денсаулық сақтау жүйесі туралы» Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV Кодексі;
- Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 15 мамырдағы № 251-3 Еңбек Кодексі;
- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 389-III Заңы;
- «Қазақстан Республикасы медициналық және фармацевтикалық білімді реформалау Тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 24 сәуірдегі № 317 Қаулысы;
- «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың номенклатурасын бекіту туралы» Денсаулық сақтау министрінің 2009 жылғы 24 қарашадағы № 774 бұйрығы;
- «Медицина және фармацевтика кадрларының арттыру мен қайта даярлау Ережесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2009 жылғы 11 қарашадағы № 691 бұйрығы.

3 Терминдер мен анықтамалар

Стандартта терминдер мен анықтамалар «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 389-III Заңына, «Қазақстан Республика-

Продолжение таблицы 3

ПДВ	Компонент по выбору
ИА	Итоговая аттестация
	Итого

Таблица 4 - Содержание образовательной программы повышения квалификации (4 недели) по специальности «Судебно-медицинская экспертиза»

Циклы дисциплин	Наименования дисциплин, их основные разделы
БД	БАЗОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ
БДО	Обязательный компонент
БДО 01	Общественное здоровье и здравоохранение, включая вопросы формирования здорового образа жизни
	Законодательство Республики Казахстан в области здравоохранения. Методы измерения и критерии оценки состояния здоровья населения и системы здравоохранения. Заболеваемость населения, методы изучения, анализ. Понятие доказательной медицины. Врачебно-трудова экспертиза. Вопросы формирования здорового образа жизни.
БДО 02	Гражданская оборона и организация медицинской помощи при чрезвычайных ситуациях
	Государственная система предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций. Силы гражданской обороны, их состав, предназначение и порядок применения. Чрезвычайные ситуации природного и техногенного характера, возможные на территории Республики Казахстан, и их последствия. Основные принципы и способы защиты населения в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени. Организация медикосанитарного обеспечения населения при ликвидации чрезвычайных ситуаций.
ПД	ПРОФИЛИРУЮЩИЕ ДИСЦИПЛИНЫ
ПДО	Обязательный компонент
ПДО 01	Актуальные проблемы судебной медицины
	Современные данные судебной медицины и экспертной практики. Актуальные вопросы судебно-медицинской экспертизы трупов, живых лиц, вещественных доказательств биологического происхождения, судебно-гистологических, медико-криминалистических и химикотоксикологических методов исследований. Инновационные технологии в инструментальных, лабораторных методах исследований объектов судебно-медицинской экспертизы.

	Методы микроскопического исследования материала. Патоморфологические микроскопические изменения при различных видах насильственной смерти и подозрения на нее (повреждения тупыми и острыми предметами, электротоком, температурой, лучистой энергией, нарушением внешнего дыхания, утоплении, отравлении, скоропостижной смерти, смерти новорожденных и детей раннего возраста).
ПДО 05	Медико-криминалистические и фотографические методы исследования в судебной медицине
	Медико-криминалистическое отделение и спектрографическая лаборатория в судмедэкспертизе. Процессуальные и организационные вопросы производства экспертиз. Регламентация. Правила деятельности лаборатории. Фотографические методы исследования. Виды. Инструментальные и другие методы исследования: измерительные, микроскопические, рентгенологические, спектральные, химические. Основные положения об исследовании объектов судебно-медицинской экспертизы, проводимой с целью их дифференциации и идентификации. Судебно-медицинское отождествление личности. Судебно-медицинская экспертиза реконструкции события.
ПДО 06	Химико-токсикологические методы исследования в судебной медицине
	Токсикологическая химия как область науки, изучающая свойства ядовитых и сильнодействующих веществ, методы их анализа в биологических объектах. Объекты химико-токсикологического анализа (внутренние органы, ткани, кровь, моча, лимфа, диализаты, промывные воды и т.п.) и их характеристика. Методы химико-токсикологического анализа, их классификация и общая характеристика. Методы изолирования ядовитых и сильнодействующих веществ из биологических объектов. Способы очистки и консервирования, их выбор и оценка. Сочетание методов разделения и концентрирования. Принципы и методы обнаружения и количественного определения органических и неорганических соединений. Основные требования к методам химико-токсикологического анализа. Общий и целенаправленный химико-токсикологический анализ.
ПДО 07	Правовые вопросы в судебной медицине
	Основные понятия о праве и правовых явлениях. Правонарушения. Правонарушение и юридическая ответственность. Административная ответственность. Основы уголовного, гражданского, трудового и уголовно-процессуального законодательства РК. Организационно-административные мероприятия при судебно-медицинской экспертизе трупа. Ответственность экспертов. Пределы компетенции судебно-медицинского эксперта. Экспертиза на предварительном следствии и в судебном заседании.

сы медициналық және фармацевтикалық білімді реформалау Тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 24 сәуірдегі № 317 Қаулысына сәйкес қолданылады.

Біліктілік – кәсіби қызметін атқаруға немесе білімін жалғастыруға арналған түлектің (бітірушінің) білімі туралы құжатында көрсетілетін кәсіби-дайындықтың деңгейі мен түрі.

Мамандық – білім туралы құжаттармен бекітілетін белгілі бір қызметтің түріне қажетті мақсатты дайындық арқылы, жұмыс тәжірибесімен игерілген білімнің, іскерлік пен дағдылардың кешені.

Қосымша медициналық және фармацевтикалық білім беру – мемлекет пен қоғам азаматтарының білімге деген сұранысын жан-жақты қанағаттандыру мақсатында барлық деңгейдегі қосымша білім беру бағдарламаларының негізінде іске асырылатын оқыту процесі.

Тыңдаушы – қосымша медициналық және (немесе) фармацевтикалық білім бағдарламасын іске асырушы мекемеге оқуға қабылданған маман.

Қайта даярлау (мамандандыру) – басқа кәсіпті немесе мамандықты меңгеруге мүмкіндік беретін кәсіптік оқытудың формасы.

Біліктілік арттыру – бұрын алған кәсіби білімін, іскерлігі мен дағдыларын жалғастыруға, кеңейтуге, тереңдетуге, жетілдіруге мүмкіндік беретін кәсіптік оқытудың формасы.

Білім беру бағдарламасы – оқу және практикалық (клиникалық) жұмыстың көлемі мен түрі, пәндер тізімі енгізілген нақты мамандық бойынша тыңдаушыларды дайындау мазмұнының жалпы сипаттамасы.

4 Қысқартулар

Стандартта келесі қысқартулар қолданылады:

- ҚБМС – қосымша медициналық және фармацевтикалық білім берудің мемлекеттік стандарты;
- НП – негізгі пәндер;
- БП – бейіндік пәндер;
- МОӘК – мамандықтың оқу-әдістемелік кешені.

5 Жалпы ережелер

5.1 Медицина және фармацевтика кадрларының біліктілігін арттыру және/немесе қайта даярлау «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың номенклатурасын бекіту туралы» Денсаулық сақтау министрлігі 2009 жылғы 24 қарашадағы № 774 Бұйрығымен бекітілген мамандықтар бойынша жүргізіледі.

5.2 Біліктілік арттыру және/немесе қайта даярлаудың білім беру бағдарламаларын ведомстволық бағыныстылық пен меншік түріне қарамастан денсаулық сақтау аясындағы білім беру және/немесе ғылыми қызметті жүзеге асыратын, қажетті оқу-әдістемелік, материалдық-техникалық жабдықтармен қамтамасыз етілген

медициналық білім және ғылым ұйымдары іске асырады.

5.3 Біліктілік арттыру және/немесе қайта даярлау:

- осы стандартқа;
- медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың номенклатурасына;
- мамандықтардың біліктілік сипаттамасына;
- оқу-әдістемелік және бағдарламалық құжаттарға сай іске асырылады.

5.4 Қосымша медициналық және фармацевтикалық білім беру бағдарламаларын меңгерген және қорытынды аттестациядан сәтті өткен тұлғаларға бекітілген үлгідегі құжат беріледі.

5.5 Стандарт ережелерінің мақсаттары:

- мамандардың біліктілігін арттыру және/немесе қайта даярлауға қойылатын міндетті талаптарды орындау есебінен (орындай отырып) қосымша медициналық және фармацевтикалық білім берудің жоғары сапасына ие болу;
- қосымша кәсіптік оқытуды іске асыратын ұйымның жұмысының тиімділігін қадағалайтын бақылау жүйесін құру және оқу процесін регламенттеу.

6 Біліктілігін жоғарылату курсына келіп түсетін тұлғаларға немесе/және «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлауға қойылатын талаптар

6.1 Қосымша медициналық білімнің білім беру бағдарламаларын меңгергісі келетін тұлғаларға қажетті алдында алған білімі деңгейі – жоғарғы медициналық білім, интернатура, жоғарғы кәсіби медициналық емес білім (биологиялық, химиялық, химиялы-биологиялық, фармацевтикалық, физикалы-математикалық).

7 Біліктілігін жоғарылату білім беру бағдарламасы құрылымына немесе/және «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлауға қойылатын талаптар

7.1 «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім беру бағдарламасының құрылымы білім берудің мазмұнын анықтайтын, олардың сәйкестілігін айқындайтын, өлшемі мен есебін анықтайтын оқу және клиникалық жұмыстардың әр түрінен құрылады. Жұмыстың барлық түрлерінің ауқымдылығын есептеу игерілген материалдардың сағат/аптадағы көлемі бойынша жүзеге асырылады. Сонымен қатар, бұдан бұрынғы білім деңгейінде игерілген жинақтық сағат/апта жүйесі бар.

7.2 «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім беру бағдарламалары күндізгі оқу формасы арқылы жүзеге асырылады. Мамандардың біліктілігін арттыру заңмен белгіленген тәртіп бойынша электронды және телекоммуникация құралдырының көмегімен қашықтан оқыту формасы арқылы да жүргізілуі мүмкін.

7.3 Оқытудың ұзақтығы:

- 1) қайта даярлау курстарында:

Продолжение таблицы 3

	и сельскохозяйственная травма. Повреждения острыми предметами. Огнестрельные повреждения. Расстройство здоровья и смерть от воздействия электричеством. Повреждения от действия высокой и низкой температур, атмосферного давления, лучистой энергии. Расстройство здоровья и смерть от нарушения дыхания, вызываемого механическими препятствиями. Механическая асфиксия. Утопление и внезапная смерть в воде. Расстройство здоровья и смерть от отравления.
ПДО 02	Судебно-медицинская экспертиза - 2
	Осмотр трупа на месте его обнаружения (происшествия). Судебно-медицинская экспертиза трупа при скоропостижной смерти. Скоропостижная смерть при заболеваниях головного мозга и его оболочек, при заболеваниях сердца и сосудов, при заболеваниях органов дыхания, пищеварения, мочеотделения, при инфекционных и паразитарных заболеваниях, при аллергических состояниях и заболеваниях. Судебно-медицинские вопросы неонатологии. Судебно-медицинская экспертиза состояния здоровья, искусственных болезней. Симуляция и аггравация. Судебно-медицинская экспертиза возраста. Судебно-медицинская экспертиза алкогольного опьянения. Судебно-медицинская экспертиза обвиняемых, потерпевших и др. Судебно-медицинская экспертиза половых состояний, половых преступлений и иных действий сексуального характера. Судебно-медицинская экспертиза установления беременности, бывших родов и аборта, установления способности к половому сношению и оплодотворению у мужчин. Судебно-медицинская экспертиза тяжести вреда здоровью. Судебно-медицинская экспертиза по медицинской документации. Судебно-медицинская экспертиза по профессиональным и профессионально-должностным правонарушениям медицинских работников. Судебно-медицинская экспертиза по материалам следственных и судебных дел.
ПДО 03	Судебно-медицинская экспертиза вещественных доказательств биологического происхождения
	Судебно-биологическое отделение судебно-медицинской лаборатории. Судебно-медицинская экспертиза крови, органов и тканей. Судебно-медицинская экспертиза волос человека и животных. Судебно-медицинская экспертиза выделений: спермы, слюны, мочи, влагалищных выделений, фекальных масс и мекония, околоплодной жидкости, лохий, секрета молочной железы. Цитологические, электрофоретические, иммунофлюоресцентные и молекулярно-генетические исследования объектов судебно-медицинской экспертизы.
ПДО 04	Судебно-гистологические исследования объектов судебно-медицинской экспертизы
	Судебно-гистологическое отделение. Организация и принципы работы.

Таблица 3 - Содержание образовательной программы переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза»

Циклы дисциплин	Наименования дисциплин, их основные разделы
БД	БАЗОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ
БДО	Обязательный компонент
БДО 01	Общественное здоровье и здравоохранение (включая вопросы формирования здорового образа жизни)
	Законодательство Республики Казахстан в области здравоохранения. Методы измерения и критерии оценки состояния здоровья населения и системы здравоохранения. Заболеваемость населения, методы изучения, анализ. Понятие доказательной медицины. Врачебно-трудовая экспертиза. Вопросы формирования здорового образа жизни
БДО 02	Гражданская оборона и организация медицинской помощи при чрезвычайных ситуациях
	Государственная система предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций. Силы гражданской обороны, их состав, предназначение и порядок применения. Чрезвычайные ситуации природного и техногенного характера, возможные на территории Республики Казахстан, и их последствия. Основные принципы и способы защиты населения в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени. Организация медико-санитарного обеспечения населения при ликвидации чрезвычайных ситуаций.
ПД	ПРОФИЛИРУЮЩИЕ ДИСЦИПЛИНЫ
ПДО	Обязательный компонент
ПДО 01	Судебно-медицинская экспертиза - 1
	Судебно-медицинская служба в системе здравоохранения РК, ее история, предмет, содержание и задачи. Процессуальные основы судебно-медицинской экспертизы. Организация судебно-медицинской экспертизы. Обязанности, права и ответственность судмедэксперта. Пределы компетенции судебно-медицинского эксперта. Судебно-медицинская экспертиза трупа при насильственной смерти. Расстройство здоровья и смерть от повреждений. Общее учение о травме и травматизме. Повреждения тупыми предметами, морфогенез повреждений мягких тканей, костей, внутренних органов, черепно-мозговых повреждений, особенности у детей. Причины смерти при повреждениях. Автомобильная травма. Мотоциклетная и велосипедная травма. Травмы от рельсового транспорта. Авиационная травма. Спортивная травма. Повреждения, возникающие при падении. Промышленная

- жоғарғы медициналық білімі бар мамандарға арналған – 1080/20 сағат/апта;
 - жоғарғы кәсіби медициналық емес білім мамандарға арналған – 1350/25 сағат/апта. біліктілік арттыру курстарында – 54/1 сағат/аптадан 216/4 сағат/аптаға дейін.
 Оқу аптасының ұзақтығы 54 сағаттан 60 сағатқа дейін, оның ішінде 36-дан 40-қа дейінгісі – аудиториялық (академиялық) сағаттар, 18-20 – тыңдаушының өзіндік жұмысы. 1 академиялық сағаттың ұзақтығы 50 минут.

8 Біліктілігін жоғарылату білім беру ортасына немесе/және «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлауға қойылатын талаптар

8.1 Мамандарды дайындау деңгейіне қойылатын талаптар «Сот медициналық сараптама» мамандығы бойынша қосымша медициналық білім беру бағдарламасының мазмұнымен анықталады.

8.2 Білім беру міндетті компонент және таңдаулы компоненттерден тұрады.

Міндетті компонент пәндерінің тізімі және сағат/аптаның сәйкес минималды көлемі осы стандарттың Типтік оқу жоспарымен анықталады (1-2 кесте). Таңдау пәндерінің тізімі мен сағат/аптаның сәйкес минималды көлемін білім беру және ғылым ұйымдары өзі бекітеді.

Таңдау компонентінің пәндері педиатрия мен аралас пәндердің жеке бөлімдерін болжалдары мен еңбек нарығының қажеттіліктері есепке алынады.

8.3 Ұзақтығы 4 апталық қайта даярлау циклы мен біліктілік арттыру циклдары бойынша міндетті компонент пен таңдау компонентінің ара қатынасы 50% - 50%. Біліктілік арттыру циклы 100% таңдау компонентінен тұрады, оның ұзақтығы 1 аптадан 3 аптаға дейінгі уақытты қамтиды.

8.4 Біліктілік арттыру мен қайта даярлау циклдарында (таңдау компоненті) оқытудың ұзақтығы мен тақырыпты ұйым төменде ұсынылған негізгі тақырыптардан (бағыт) өз бетінше таңдап алады.

8.5 «Сот медициналық сараптама» мамандығы бойынша біліктілік арттыру мен қайта даярлау циклдарында (таңдау компоненті) даярлаудың негізгі тақырыптары (бағыттары) мыналар:

- «Сот медицинасындағы инновациялық технологиялар»;
- «Сот медицинасы, сот биологиясы, сот гистологиясы, медициналық-криминалистикалық, химиялық-токсикологиялық зерттеулердің өзекті мәселелері»;
- «Сот медицинасы теориясы мен практикасының ұйымдастырымдық-әдіснамалық мәселелері»;
- «Сот медицинасында тұлғаны танып-ұқсатып білу әдістері»;
- «Зардап шегушілердің, күдіктілердің және өзге тұлғалардың сот-медициналық сараптамалануы»;
- «Балаларды сот-медициналық сараптау мәселелері»;
- «Патоморфологияның сот-медициналық сараптамасы»;
- «Биологиялық шығу тегіндегі заттық айғақтардың сот-медициналық сараптамасы»;
- «Сот медицинасындағы медициналық-криминалистикалық және фотографиялық зерттеу әдістері»;

- «Талдаудың хроматографиялық әдістері, оларды химиялық-токсикологиялық сараптама кезінде пайдалану».

8.6 «Сот медициналық сараптамасы» мамандығы бойынша қосымша медициналық білімнің білім беру бағдарламасының мазмұны 3-4 кестелерге сәйкес анықталады.

Кесте 1 – «Сот-медициналық сараптама» мамандығынан қайта даярлаудың типтік оқу жоспары

№	Пән атаулары	Оқу жүкте-месінің сағат/ апта түрін-дегі көлемі*	Оқу жүкте-месінің сағат/ апта түрін-дегі көлемі**	Бақы-лау түрі
НП	НЕГІЗГІ ПӘНДЕР	54/1	54/1	
МНП	Міндетті компонент	54/1	54/1	
МНП 01	Қоғамдық денсаулық және денсаулықсақтау (СӨС ұстану мәселелерімен қоса)	36/2/3	36/2/3	Сынақ
МНП 02	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар кезінде медициналық жәрдемді ұйымдастыру	18/1/3	18/1/3	Сынақ
БП	БЕЙІНДІК ПӘНДЕР	1026/19	1296/24	
МНП	Міндетті компонент	486/9	756/14	
МБП 01	Сот-медициналық сараптама-1	108/2	162/3	Сынақ
МБП 02	Сот-медициналық сараптама-2	108/2	162/3	Сынақ
МБП 03	Биологиялық шығу тегіндегі заттық айғақтар-дың сот-медициналық сараптамасы	54/1	108/2	Сынақ
МБП 04	Сот-медициналық сараптама нысандарының сот-гистологиялық зерттеулері	54/1	108/2	Сынақ
МБП 05	Сот-медициналық сараптамадағы медицина-лық-криминалистикалық және фотографиялық әдістері	54/1	108/2	Сынақ
МБП 06	Сот-медицинасындағы химиялық-токсиколо-гиялық зерттеу әдістері	54/1	54/1	Сынақ
МБП 07	Сот-медицинасының құқықтық мәселелері	54/1	54/1	Сынақ
ТБК	Таңдау компоненті	540/10	540/10	Сынақ-тар

Продолжение таблицы 1

ПДО 07	Правовые вопросы в судебной медицине	54/1	54/1	Зачет
ПДВ	Компонент по выбору	540/10	540/10	Зачеты
ИА	Итоговая аттестация			
	Итого	1080/20	1350/25	

Примечания:

* - для специалистов с высшим медицинским образованием;

** - для специалистов с высшим профессиональным немедицинским образованием.

Таблица 2 – Типовые учебные планы циклов повышения квалификации по специальности «Судебно-медицинская экспертиза»

Циклы дисциплин	Наименования дисциплин	Объем учебной нагрузки в часах/неделях	Объем учебной нагрузки в часах/неделях	Объем учебной нагрузки в часах/неделях	Объем учебной нагрузки в часах/неделях	Формы контроля
БД	БАЗОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ	0	0	0	18/1/3	
БДО	Обязательный компонент	0	0	0	18/1/3	
БДО 01	Вопросы формирования здорового образа жизни	0	0	0	12	Зачет
БДО 02	Гражданская оборона и организация медицинской помощи при чрезвычайных ситуациях	0	0	0	6	Зачет
ПД	ПРОФИЛИРУЮЩИЕ ДИСЦИПЛИНЫ	54/1	108/2	162/3	216/4	
ПДО	Обязательный компонент	0%	0%	0%	108/2 (50%)	
ПДО 01	Актуальные проблемы судебной медицины	-	-	-	108/2	Зачет
ПДВ	Компонент по выбору	54 /1 (100%)	108/2 (100%)	162/3 (100%)	108/2 (50%)	Зачеты
ИА	Итоговая аттестация					
	Итого	54/1	108/2	162/3	234/4 и 1/3	

- «Медико-криминалистические и фотографические методы исследования в судебной медицине»;

- «Хроматографические методы анализа, их использование при химико-токсикологической экспертизе».

8.6 Содержание образовательной программы дополнительного медицинского образования по специальности «Судебно-медицинская экспертиза» определяется в соответствии с таб. 3-4.

Таблица 1- Типовой учебный план переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза»

№	Наименования дисциплин	Объем учебной нагрузки в часах/неделях*	Объем учебной нагрузки в часах/неделях**	Формы контроля
БД	БАЗОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ	54 /1	54 /1	
БДО	Обязательный компонент	54 /1	54 /1	
БДО 01	Общественное здоровье и здравоохранение (включая вопросы формирования ЗОЖ)	36/2/3	36/2/3	Зачет
БДО 02	Гражданская оборона и организация медицинской помощи при чрезвычайных ситуациях	18/1/3	18/1/3	Зачет
ПД	ПРОФИЛИРУЮЩИЕ ДИСЦИПЛИНЫ	1026/19	1296/24	
ПДО	Обязательный компонент	486/9	756/14	
ПДО 01	Судебно-медицинская экспертиза - 1	108/2	162/3	Зачет
ПДО 02	Судебно-медицинская экспертиза - 2	108/2	162/3	Зачет
ПДО 03	Судебно-медицинская экспертиза вещественных доказательств биологического происхождения	54/1	108/2	Зачет
ПДО 04	Судебно-гистологические исследования объектов судебно-медицинской экспертизы	54/1	108/2	Зачет
ПДО 05	Медико-криминалистические и фотографические методы исследования в судебной медицине	54/1	108/2	Зачет
ПДО 06	Химико-токсикологические методы исследования в судебной медицине	54/1	54/1	Зачет

1 кестенің жалғасы

ҚА	Қорытынды аттестаттау			
	БАРЛЫҒЫ	1080/20	1350/25	

Ескерту:

* - жоғарғы медициналық білімі бар мамандықтарға арналған;

** - жоғарғы медициналық емес білімі бар мамандықтарға арналған.

2-кесте – «Сот медициналық сараптама» мамандығы бойынша біліктілік арттыру циклының типтік оқу жоспары

Пән циклы	Пәндердің атауы	Оқу жүкте-месінің сағат/ аптамен көрсетілген көлемі	Оқу жүкте-месінің сағат/ аптамен көрсетілген көлемі	Оқу жүкте-месінің сағат/ аптамен көрсетілген көлемі	Оқу жүкте-месінің сағат/ аптамен көрсетілген көлемі	Бақылау формасы
НП	НЕГІЗГІ ПӘНДЕР	0	0	0	18/1/3	
МПН	Міндетті компонент	0	0	0	18/1/3	
МНП 01	Салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелері	0	0	0	12	Сынақ
МНП 02	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайларда медициналық көмекті ұйымдастыру	0	0	0	6	Сынақ
БП	БЕЙІНДІК ПӘНДЕР	54/1	108/2	162/3	216/4	
МБП	Міндетті компонент	0%	0%	0%	108/2 (50%)	
МБП 01	Сот-медицинасының өзекті мәселелері	-	-	-	108/2	Сынақ
ТБК	Таңдау компоненті	54 /1 (100%)	108/2 (100%)	162/3 (100%)	108/2 (50%)	Сынақтар
ҚА	Қорытынды аттестация					
	Барлығы	54/1	108/2	162/3	234/4 және 1/3	

3-кесте - «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлаудың білім беру бағдарламасының мазмұны

Пән циклы	Пәндердің атауы мен негізгі бөлімдері
НП	НЕГІЗГІ ПӘНДЕР
МНП	Міндетті компонент
МНП 01	Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау (СӨС қалыптастыру мәселелерін қоса)
	Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамалары. Денсаулық сақтау жүйесін және халықтың денсаулық жағдайын өлшеу әдістері мен бағалау критерийлері. Халықтың аурушандығы, зерделеу әдістері, анализ. Дәлелді медицина ұғымы. Дәрігерлік-еңбек сараптамасы. Салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелері.
МНП 02	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайларда медициналық көмекті ұйымдастыру
	Төтенше жағдайлардың алдын алу және жоюдың мемлекеттік жүйесі. Азаматтық қорғаныс күштері, олардың құрамы, міндеті мен қолданылу тәртібі. Қазақстан Республикасы аумағында болуы ықтимал табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар және олардың зардабы. Бейбіт және соғыс кезіндегі төтенше жағдайларда халықты қорғаудың негізгі принциптері мен тәсілдері. Төтенше жағдайларды жою барысында халықты медициналық-санитариялық көмекпен қамтамасыз етуді ұйымдастыру.
БП	БЕЙІНДІК ПӘНДЕР
МБП	Міндетті компонент
МБП 01	Сот-медициналық сараптама-1
	ҚР денсаулық сақтау жүйесіндегі сот-медициналық қызмет, оның тарихы, мәні, мазмұны мен міндеттері. Сот-медициналық сараптаманың іс жүргізу негіздері. Сот-медициналық сараптаманы ұйымдастыру. Сот-медициналық сарапшының құқығы мен жауапкершілігі, міндеттері. Сот-медициналық сарапшының құзырет шегі. Зорлықпен өлтірілген мәйітті сот-медициналық сараптау. Денсаулықтың бұзылуы мен зақымданудан туындаған өлім. Травма және травматизм туралы жалпы білім. Доғал заттармен зақымдану, зақымданған жұмсақ тіндердің, сүйектердің, ішкі ағзалардың, бассүйекми зақымдануларының морфогенезі, балалардағы ерекшеліктері. Зақымданудан болған өлімнің себептері. Автокөлік жарақаты. Мотоцикл мен велосипедтен болған жарақат. Рельстік көліктерден болған жарақат. Авиация жарақаты. Спорт жарақаты. Құлағанда пайда болатын зақымданулар. Өндірістік және ауылшаруашылық жарақаты. Өткір заттармен зақымдану. Оқ қару

- для специалистов с высшим профессиональным немедицинским образованием – 1350/25 часов/недель;

2) на курсах повышения квалификации - от 54/1 до 216/4 часов/недель.

Продолжительность учебной недели составляет от 54 до 60 часов, из которых от 36 до 40 – аудиторные (академические) часы, 18-20 – самообучение слушателя. Продолжительность 1 академического часа составляет 50 минут.

8 Требования к содержанию образовательной программы повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза»

8.1 Требования к уровню подготовки специалистов определяются содержанием программ дополнительного медицинского образования по специальности «Судебно-медицинская экспертиза»

8.2 Обучение состоит из обязательного компонента и компонента по выбору.

Перечень дисциплин обязательного компонента и соответствующие минимальные объемы часов/недель определяются Типовыми учебными планами настоящего стандарта (таб. 1-2). Перечень дисциплин по выбору и соответствующие минимальные объемы часов/недель устанавливаются организациями образования и науки самостоятельно.

Дисциплины компонента по выбору предполагают углубленное изучение отдельных разделов судебной медицины и смежных дисциплин, при этом учитываются ожидания работодателей и потребности рынка труда.

8.3 Соотношение обязательного компонента и компонента по выбору на цикле переподготовки и циклах повышения квалификации продолжительностью 4 недели составляет 50% к 50%. Циклы повышения квалификации от 1 до 3 недель на 100% состоят из компонента по выбору.

8.4 Тематику и продолжительность обучения на циклах повышения квалификации и переподготовки (компонент по выбору) организация выбирает самостоятельно из рекомендованных ниже основных тем (направлений).

8.5 Основными темами (направлениями) подготовки на циклах повышения квалификации и переподготовки (компонент по выбору) по специальности «Судебно-медицинская экспертиза» являются следующие:

- «Инновационные технологии в судебной медицине»;
- «Актуальные вопросы судебной медицины, судебной биологии, судебной гистологии, медико-криминалистических, химико-токсикологических исследований»;
- «Организационно-методические вопросы теории и практики судебной медицины»;
- «Методы отождествления личности в судебной медицине»;
- «Судебно-медицинская экспертиза потерпевших, обвиняемых и других лиц»;
- «Вопросы судебно-медицинской экспертизы у детей»;
- «Судебно-медицинские вопросы патоморфологии»;
- «Судебно-медицинская экспертиза вещественных доказательств биологического происхождения»;

5.3 Повышение квалификации и/или переподготовка осуществляются в соответствии с:

- настоящим стандартом;
- номенклатурой медицинских и фармацевтических специальностей;
- квалификационными характеристиками специальностей;
- учебно-методической и программной документацией.

5.4 Лицам, освоившим образовательные программы дополнительного медицинского и фармацевтического образования и успешно прошедшим итоговую аттестацию, выдаётся документ установленного образца.

5.5 Положения настоящего стандарта имеют следующие цели:

- достижение высокого качества дополнительного медицинского и фармацевтического образования за счет выполнения обязательных требований к повышению квалификации и/или переподготовке специалистов;
- регламентация учебного процесса и создания системы контроля за эффективностью работы организаций, осуществляющих дополнительное профессиональное обучение.

6 Требования к лицам, поступающим на курсы повышения квалификации или/и переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза»

6.1 Необходимый предшествующий уровень образования для лиц, желающих освоить образовательные программы дополнительного медицинского образования, – высшее медицинское образование, интернатура, высшее профессиональное немедицинское образование (биологическое, химическое, химико-биологическое, фармацевтическое, физико-математическое).

7 Требования к структуре образовательной программы повышения квалификации или/и переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза»

7.1 Структура программы дополнительного медицинского образования по специальности «Судебно-медицинская экспертиза» формируется из различных видов учебной и клинической работы, определяющих содержание образования, отражает их соотношение, измерение и учет. Учет трудоёмкости всех видов работ осуществляется по объёму освоенного материала в часах/неделях. При этом действует накопительная система часов/недель, освоенных на предыдущих уровнях образования.

7.2 Программы дополнительного медицинского образования по специальности «Судебно-медицинская экспертиза» реализуются через очную форму обучения. Повышение квалификации специалистов может проводиться в форме дистанционного обучения, посредством электронных и телекоммуникационных средств в установленном законом порядке.

7.3 Продолжительность обучения составляет:

- 1) на курсах переподготовки:
 - для специалистов с высшим медицинским образованием – 1080/20 часов/недель;

3 кестенің жалғасы

	жарақаттары. Электрдің әсерінен денсаулықтың бұзылуы мен өлу. Жоғары және төмен температураның, атмосфералық қысымның, сәулелі энергияның әсерінен зақымдану. Механикалық кедергілерден туындаған тыныс алудың бұзылуынан денсаулықтың бұзылуы мен өлу. Механикалық асфиксия. Суға кету және кенеттен өлу. Уланудан денсаулықтың бұзылуы мен өлу.
МБП 02	Сот-медициналық сараптама-2
	Мәйітті табылған жерде (оқиға болған жерде) тексеру. Кенеттен болған өлім кезінде мәйітті сот-медициналық сараптау. Ми мен оның қабықтарының, жүрек пен оның тамырларының, тыныс алу, ас қорыту, несеп бөлу органдарының ауруларында, инфекциялық және паразитарлық аурулар кезінде, аллергиялық жағдайларда, аурулар кезіндегі кенеттен өлімге ұшырау. Неонатологияның сот-медициналық мәселелері. Денсаулық жағдайының, жасанды аурулардың сот-медициналық сараптамасы. Неонатологияның сот-медициналық мәселелері. Жасанды аурулардың, денсаулық жағдайының сот-медициналық сараптамасы. Симуляция мен аггравация. Жасты сот-медициналық сараптау. Алкоголь мастығын сот-медициналық сараптау. Жәбірленушілердің, айыпталушылардың, т.б. сот-медициналық сараптамасы. Жыныстық қылмысты, жыныстық жағдайды, басқа да сексуалды сипаттағы әрекеттерді сот-медициналық сараптау. Жүктілікті, бұрынғы босану мен абортты анықтауда, ер адамдардың жыныстық қатынасқа және ұрықтандыруға қабілеттілігін анықтауда сот-медициналық сараптау. Денсаулыққа тиген зиян ауыртпалығын сот-медициналық сараптау. Медициналық құжаттамалар бойынша сот-медициналық сараптау. Медицина қызметкерлерін кәсіби және кәсіби-қызмет бабына байланысты құқық бұзушылығын сот-медициналық сараптау. Сот және тергеу ісі материалдары бойынша сот-медициналық сараптау.
МБП 03	Биологиялық жолмен пайда болған дәлелдеу заттарының сот медициналық сараптамасы
	Сот-медициналық зертхананың сот-биологиялық бөлімі. Қанның, ағзалар мен тіндердің сот-медициналық сараптамасы. Адамдардың шашы мен жануарлар жүнінің сот-медициналық сараптамасы. Шығындылардың сот-медициналық экспертизасы: сперма, сілекей, несеп, іншек шығындылары, нәжіс, тонғақ, ұрық маңындағы сұйықтық, лохиялар, емшек секреті. Сот-медициналық объектілерін цитологиялық, электрофорездік, имунофлюоресценттік және молекулалық-генетикалық зерттеу.
МБП 04	Сот-медицина сараптамасы нысандарының сот-гистологиялық зерттеулері
	Сот-гистологиялық бөлім. Жұмыстың принциптері мен ұйымдастырылуы. Материалды микроскоппен тексеру әдістері. Зорлықпен өлтірілген

	өлімнің әр түрінде және соған күмәнданғандағы патоморфологиялық микроскопиялық өзгерістер (өткір және өтпейтін заттармен, электр тоғымен, температурамен, сәулелі энергиямен зақымдану, сыртқы тыныс алудың бұзылуымен, суға кету, улану, кенеттен болған өлім, жаңа туылған нәрестелер мен жас балалардың өлімі).
МБП 05	Сот-медициналық сараптамадағы медициналық-криминалистикалық және фотографиялық әдістері
	Сот-медициналық сараптамадағы спектрографиялық зертхана мен медициналық-криминалистика бөлім. Экспертиза өндірісіндегі қылмыстық іс жүргізу мен ұйымдастыру мәселелері. Регламенттеу. Зертхана қызметінің тәртібі. Зерттеудің фотосуретке түсіру әдістері. Түрлері. Зерттеудің аспаптық және басқа да әдістері: өлшеу, микроскопиялық, рентгенологиялық, спектральдық, химиялық. Нактылау және бірізділендіру мақсатымен жүргізілетін сот-медициналық сараптаманың объектілерін зерттеу туралы негізгі ережелер. Тұлғаны сот-медициналық теңдестіру. Оқиғаны қайта жаңғыртудың сот-медициналық сараптамасы.
МБП 06	Сот-медицинасындағы химиялық-токсикологиялық зерттеу әдістері
	Токсикологиялық химия улы және күшті әсердегі заттектерінің қасиеттерін зерттейтін ғылым саласы, биологиялық нысандарда оларды талдау әдістері. Химиялық-токсикологиялық талдау нысандары (ішкі органдар, ұлпалар, қан, зәр, лимфа, диализаттар, шайынды сулар т.с.с) мен олардың сипаттамасы. Биологиялық нысандардан улы және күшті әсердегі заттектерін окшаулау әдістері. Тазарту және консервациялау әдістері, олардың таңдалуы мен бағамдалуы. Бөлектеу және концентрациялау әдістерінің қиылыстырылуы. Органикалық және бейорганикалық қосылыстарды айқындау және мөлшерлік анықтау принциптері мен әдістері. Химиялық-токсикологиялық талдау әдістеріне қойылатын жалпы талаптар. Жалпы және арнайы бағытталған химиялық-токсикологиялық талдау.
МБП 07	Сот-медицинасының құқықтық мәселелері
	Құқық және құқықтық құбылыстар туралы негізгі түсініктер. Құқық бұзушылық. Құқық бұзушылық және заңдық жауаптылық. Әкімшілік жауапкершілік. ҚР қылмыстық, азаматтық, еңбек және қылмыстық іс жүргізу Заңнамасының негіздері. Мәйітке сот-медициналық сараптама кезіндегі белсенді шаралар. Сарапшылардың жауапкершілігі. Сот-медициналық сарапшының құзырет шегі. Сот мәжілісі мен алдын ала тергеуде экспертиза жасау.
ТБК	Таңдау компоненті
ҚА	Қорытынды аттестаттау
	Барлығы

24 апреля 2006 года № 317.

Квалификация – отражаемые в документе об образовании вид и степень профессиональной подготовленности выпускника к выполнению профессиональной деятельности или продолжению образования.

Специальность – комплекс приобретённых, путем целенаправленной подготовки и опыта работы знаний, умений и навыков, необходимых для определённого вида деятельности, подтверждаемый соответствующими документами об образовании.

Дополнительное медицинское и фармацевтическое образование – процесс обучения, осуществляемый на основе дополнительных образовательных программ всех уровней, с целью всестороннего удовлетворения образовательных потребностей граждан, общества и государства.

Слушатель – специалист, зачисленный на обучение в организацию, реализующую программы дополнительного медицинского и (или) фармацевтического образования.

Переподготовка (специализация) – форма профессионального обучения, позволяющая освоить другую профессию или специальность.

Повышение квалификации – форма профессионального обучения, позволяющая поддерживать, расширять, углублять и совершенствовать ранее приобретенные профессиональные знания, умения и навыки.

Образовательная программа – общая характеристика содержания обучения слушателей по конкретной специальности, включающая перечень дисциплин, виды и объем учебной и клинической или/и практической работы.

4 Сокращения

В стандарте применяются следующие сокращения:

- ГСДО – государственный стандарт дополнительного медицинского и фармацевтического образования;
- БД – базовые дисциплины;
- ПД – профилирующие дисциплины;
- УМКС – учебно-методический комплекс специальности.

5 Общие положения

5.1 Повышение квалификации и/или переподготовка медицинских и фармацевтических кадров проводится по специальностям, утвержденным приказом Министра здравоохранения «Об утверждении номенклатуры медицинских и фармацевтических специальностей» от 24 ноября 2009 года № 774.

5.2 Образовательные программы повышения квалификации и/или переподготовки реализуются медицинскими организациями образования и науки, основным видом деятельности которых являются образовательная и/или научная деятельность в области здравоохранения, имеющих необходимое учебно-методическое, материально-техническое оснащение, независимо от их ведомственной подчиненности и формы собственности.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Специальность: СУДЕБНО-МЕДИЦИНСКАЯ ЭКСПЕРТИЗА
**Государственные требования к минимуму содержания дополнительного
медицинского и фармацевтического образования**

Дата введения 01.01.2010

1 Область применения

Настоящий Государственный стандарт (далее - стандарт) устанавливает требования к государственному обязательному минимуму содержания образовательных программ дополнительного медицинского и фармацевтического образования и уровню подготовки специалистов.

Положения стандарта обязательны для применения и соблюдения всеми организациями, реализующими программы повышения квалификации и переподготовки, независимо от их ведомственной подчиненности, организационно-правовых форм и форм обучения.

Стандарт используется при разработке образовательных программ по циклам повышения квалификации и переподготовки.

2 Нормативные ссылки

В стандарте использованы ссылки на следующие нормативные документы:

- Кодекс Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV ;
- Трудовой кодекс Республики Казахстан от 15 мая 2007 года № 251-3;
- Закон Республики Казахстан «Об образовании» от 27 июля 2007 года № 389-III;
- Постановление Правительства Республики Казахстан «Об утверждении Концепции реформирования медицинского и фармацевтического образования Республики Казахстан» от 24 апреля 2006 года № 317;
- Приказ Министра здравоохранения «Об утверждении номенклатуры медицинских и фармацевтических специальностей» от 24 ноября 2009 года № 774;
- Приказ Министра здравоохранения Республики Казахстан «Об утверждении Правил повышения квалификации и переподготовки медицинских и фармацевтических кадров» от 11 ноября 2009 года № 691.

3 Термины и определения

В стандарте применяются термины и определения в соответствии с Законом Республики Казахстан «Об образовании» от 27 июля 2007 года № 389-III, постановлением Правительства Республики Казахстан «Об утверждении Концепции реформирования медицинского и фармацевтического образования Республики Казахстан» от

4 кесте - «Сот медициналық сараптама» мамандығы бойынша біліктілік арттырудың білім беру бағдарламасының мазмұны (4 апта)

Пән циклы	Пәндердің атауы мен негізгі бөлімдері
НП	НЕГІЗГІ ПӘНДЕР
МНП	Міндетті компонент
БДО 01	Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау, салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелерін қоса
	Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамалары. Денсаулық сақтау жүйесін және халықтың денсаулық жағдайын өлшеу әдістері мен бағалау критерийлері. Халықтың аурушандығы, зерделеу әдістері, анализ. Дәлелді медицина ұғымы. Дәрігерлік-еңбек сараптамасы. Салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелері.
БДО 02	Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайларда медициналық көмекті ұйымдастыру
	Төтенше жағдайлардың алдын алу және жоюдың мемлекеттік жүйесі. Азаматтық қорғаныс күштері, олардың құрамы, міндеті мен қолданылу тәртібі. Қазақстан Республикасы аумағында болуы ықтимал табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар және олардың зардабы. Бейбіт және соғыс кезіндегі төтенше жағдайларда халықты қорғаудың негізгі принциптері мен тәсілдері. Төтенше жағдайларды жою барысында халықты медициналық-санитариялық көмекпен қамтамасыз етуді ұйымдастыру.
ПД	БЕЙІНДІК ПӘНДЕР
ПДО	Міндетті компонент
ПДО 01	Сот-медицинасының өзекті мәселелері
	Сот-медицинасы мен сараптамалық практиканың заманауи деректері. Мәйіттердің, тірі адамдардың, биологиялық шығу тегіндегі заттық айғақтардың, сот-гистологиялық, медициналық-криминалистикалық және химиялық-токсикологиялық зерттеу әдістерінің өзекті мәселелері. Сот-медициналық сараптау нысандарын құрал-жабдықтық, зертханалық зерттеу әдістерінің инновациялық технологиялары.

9 Біліктілігін жоғарылату білім беру бағдарламасын меңгерген тұлғаларды даярлау деңгейіне немесе/және «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлауға қойылатын талаптар

9.1 «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша осы стандартқа сәйкес қайта даярлау мен біліктілік арттыру циклдарының Типтік оқу жоспарының негізінде

қайта даярлау мен біліктілік арттырудың Жұмыс оқу жоспарын мекеме (ұйым) өздігінше дербес жасап, бекітеді.

9.2 Біліктілік арттыру мен қайта даярлаудың білім беру бағдарламасына:

- базалық және бейіндік пәндермен қоса теориялық білім беру;
- клиникалық білім беру;
- аралық және қорытынды аттестация енеді.

9.3 Білім беру бағдарламасының мазмұны «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша осы стандарттың негізінде жасалған Типтік оқу бағдарламасымен (міндетті компонент пәндері) анықталады.

Білім беретін ұйым Типтік оқу бағдарламасының (міндетті компонент пәндері) негізінде міндетті және таңдау компоненті пәндері бойынша Оқу жұмыс бағдарламалары мен силлабустар жасайды. Олар Оқу жұмыс жоспарлары мен бақылау-өлшеу құралдарымен (тест тапсырмалары мен есептер) бірге мамандықтың оқу-әдістемелік кешенін (МОӘК) құрайды.

9.4 Қосымша кәсіптік білімді қосымша білім беру бағдарламасын іске асырушы білім және ғылым медициналық ұйымдары іске асырады.

9.5 Мамандармен қамтамасыз ету бойынша талаптар: біліктілігін жоғарылату циклы мен қайта даярлау кезіндегі оқу сабақтарын ғылым докторы немесе ғылым кандидаты ғылыми атағы бар, философия докторы академиялық атағы бар немесе мамандық бойынша магистр атағы бар адамдар жүргізе алады. Сабақты жүргізу үшін бірінші және жоғары біліктілік санатындағы профильді мамандарды шақыруға болады.

9.6 Оқу-әдістемелікпен қамтамасыз етуге қойылатын талаптар: оқу процесінің оқу-әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз етуі тыңдаушылардың қосымша медициналық және фармацевтикалық білімнің білім беру бағдарламасын сапалы меңгеру мүмкіндігіне кепіл болуы қажет. Білім беру бағдарламасын іске асыру халықаралық ақпараттық желілерге, электрондық дерек базаларына, кітапханалар қорына, компьютерлік технологияға, оқу-әдістемелік және ғылыми әдебиеттерге еркін қол жеткізу мүмкіндігі болуы қажет.

9.7 Біліктілік арттыру және қайта даярлау циклындағы оқу сабақтары инновациялық технологиялар мен оқытудың интерактивті әдістерін қолдану арқылы өтуі керек.

9.8 Материалдық-техникалық қамтамасыз етуге қойылатын талаптар: қосымша медициналық және фармацевтикалық білімнің білім беру бағдарламаларын іске асырушы мекемелерде қолданыстағы санитариялық-техникалық нормаларға сай және оқу жоспарында қарастырылған теориялық, клиникалық дайындықтың барлық түрлерін өткізуді қамтамасыз ететін материалдық-техникалық база болуы қажет (аудиториялық фонд, клиникалық базалар, компьютерлік класс, зертханалар, аспаптармен қамтамасыз ету, қор материалдары).

СОДЕРЖАНИЕ

1. Область применения	22
2. Нормативные ссылки.	22
3. Термины и определения	22
4. Сокращения	23
5. Общие положения	23
6. Требования к лицам, поступающим на курсы повышения квалификации или/и переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза».	24
7. Требования к структуре образовательной программы повышения квалификации или/и переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза».	24
8. Требования к содержанию образовательной программы повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза».	25
9. Требования к образовательной среде повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза».	32
10. Требования к уровню подготовки лиц, освоивших образовательные программы повышения квалификации и/или переподготовки по специальности «Судебно-медицинская экспертиза».	33

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ приказом и.о. Министра здравоохранения Республики Казахстан от 26 ноября 2009 года № 778.

3 ВВЕДЕН ВПЕРВЫЕ.

4 В настоящем стандарте реализованы нормы Кодекса Республики Казахстан «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV и постановления Правительства Республики Казахстан «О Концепции реформирования медицинского и фармацевтического образования Республики Казахстан» от 24 апреля 2006 года № 317.

10 Біліктілігін жоғарылату білім беру бағдарламасын меңгерген тұлғаларды даярлау деңгейіне немесе/және «Сот-медициналық сараптама» мамандығы бойынша қайта даярлауға қойылатын талаптар

10.1 Жалпы талаптар. Қайта даярлау білім беру бағдарламасын меңгерген маман осы стандарт талаптарына, сонымен қатар Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау Министрінің «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың біліктілік сипаттарын бекіту туралы» Бұйрығымен бекітілген біліктілік сипаттарға сәйкес білім және машықтық тәлім деңгейін игеруі керек.

Біліктілік арттыру циклының білім беру бағдарламасын меңгерген маман осы стандарттың талаптарына, нақты циклдың мақсаты мен мазмұнына сай келетін білім мен дағдыларды игеруі қажет.

10.2 Қорытынды аттестация – бұл мамандардың алған білімінің, дағдылары мен іскерлігінің, біліктілігінің осы стандарттың талаптарына сай келетіндігін анықтауға бағытталған маманның теориялық және клиникалық жетістіктерін бақылау түрі. Қорытынды аттестацияны өткізу формасын ұйым өзі анықтайды.

10.3 Қосымша медициналық білімнің бағдарламаларын меңгерген мамандарға «Сот медициналық сараптама» мамандығы бойынша біліктілік арттыру немесе қайта даярлау туралы мемлекеттік үлгідегі құжат беріледі.

Настоящий стандарт не может быть тиражирован и распространен без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ
ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**Специальность:
СУДЕБНО-МЕДИЦИНСКАЯ ЭКСПЕРТИЗА**

ГСДО РК

Издание официальное

Негізгі сөздер: қосымша медициналық және фармацевтикалық білімнің мемлекеттік стандарты; білім беру бағдарламасы; тыңдаушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар; қайта даярлау, біліктілік арттыру.

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

Астана 2009